

Saksalaislehdet muistelevat Wolfgang Wagneria

Teksti: Antti Vihinen

© Bayreuther Festspiele GmbH

Vuosina 1996–2002 esitetty Nürnbergin mestarilaulajat -produktio oli viimeinen Wolfgang Wagnerin Bayreuthiin tekemä ohjaus.

Wagner-maailman suru-uutinen maaliskuun lopulla sai saksalaisen lehdistön monessa suhteessa mielteliääksi. Kaikki valtaledet julkaisivat mittavia muistokirjoituksia, joiden yhteinen nimittäjä tuntui olevan hämmennys: mitä Bayreuthille nyt tapahtuu? Yksi aikakausi on päättynyt, ja hyvästijättö on haikea. **Wolfgang Wagnerin** veljeä, vuonna 1966 kuollutta **Wielandia** siteerataan *Frankfurter Allgemeine Zeitungissa*: ”Bayreuth tulee kyllä toimeen ilman minua, mutta ei ilman Wolfgangia.”

Die Weltin, *Frankfurter Allgemeinen* tai *Süddeutsche Zeitungin* kirjoituksissa ylistetään Wolfgang Wagnerin elämäntyötä liberaalina ja ennakkoluulottomana festivaalijohtajana, mutta teatteriohjaajana hänet luokitellaan ”konservatiiviksi”, jonka ohjaustyöt olivat yllätyksettämiä: ”Museotavaraa”, tuomitsee *FAZ*:in **Eleonore Büning**. *Süddeutsche Zeitungissa* musiikkipaavi **Joachim Kaiser** kuitenkin kiittelee Wolfgang Wagneria ”aivan kelvolliseksi” ohjaajaksi. Sen sijaan Bayreuthin festivaalin pelastaminen natsismilta, juhlien talouden tasapainottaminen ja Wagnereiden perinnön ja hallintaoikeuden turvaaminen lasketaan yksiselitteisesti ja yksimielisesti Wolfgang Wagnerin ansioksi. Ohjaaja **Hans Neuenfels** osuu asian ytimeen sanoessaan *FAZ*:issa: ”Se, että Hitlerin polven päällä lapsena istunut kaveri kykenee myöhemmin puhdistamaan niin järkälemäisen lohkareen kuin Bayreuthin festivaalin natsismista sellaiselle tasolle, että tällaiset ihmiset kuin **Chéreau**, **Schlingensief** tai minä voimme siellä työskennellä, on merkittävä saavutus.”

Die Welt päästää ääneen parin vuoden takaisen *Parsifal*-ohjaajan, saksalaisen teatterin kauhukakaran Christoph Schlingensiefin, joka muistelee tunnepitoisen lämpimästi Wolfgang Wagneria, mutta piikittelee samalla ilkeästi tämän vuonna 2007 edesmenneen toisen vaimon, **Gudrunin** suuntaan. Schlingensief antaa ymmärtää, että Gudrunin armosta tai epäsuosiosta olivat riippuvaisia kaikki Bayreuthiin haluavat, ja että hänenkin lyhyeksi jäänyt *Parsifalinsa* olisi Wolfgang Wagner vielä hyväksynyt, Gudrun ei. Schlingensief väläyttelee kirjoituksessaan toiveita pääsystä takaisin Bayreuthin

Kuva: Mathias Creutziger

Wolfgang Wagnerin Dresdeniin vuonna 1988 tekemää *Lentävä hollantilainen* -ohjausta esitettiin viimeksi syksyllä 2009.